

कृषि कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९९६-९७

अर्थ व सांख्यिकी संचालनाल
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगासाठी

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : नांदेड

1996 - 97

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय

नांदेड

अनुक्रमणिका

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3

भाग - I

1A1	दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 6
1B1	जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 18

भाग - II

जिल्हा सांख्यिकी मोषवारा

(विविध माहितीचे सांख्यिकीय तक्ते)

1.1.1	क्षेत्र फक्त व लोकसंख्या	
1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे व लोकसंख्या	1
1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक	3
1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	7
1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
1.5	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे घांभी संख्या	11
1.6-A	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991	14
1.6-B	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991	15
1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरीता आकडेवारी	16
1.8	भित्ती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण (1991 च्या जनगणनेप्रमाणे)	19
1.9	अकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण (1991 च्या जनगणनेप्रमाणे)	19
1.16	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर 1991 ची जनगणना	28
1.21	हवामान	
2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	21
2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1995	25
1.31	शेती	
3.1	तहसीलनिहाय जमीनीचा वापर 1994-95 व 1995-96	26
3.2	तहसीलनिहाय निरानीसंज्ञा पिकांसाठी क्षेत्र 1994-95 व 1995-96	28
3.3	जिल्हातील मुख्य पिकांचे दा हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन 1996-97	34
3.4	विविध साधनांचे औद्योगिक क्षेत्र 1994-95 व 1995-96	35

3.5	निरनिराच्छा पिकासाठीील ओलिताचे क्षेत्र 1994-95 व 1995-96	36
3.6-A	तातुकावाा सिंचन विहिरी व इतर विहिरीची संख्या 1994-95 व 1995-96	40
3.6-B	तातुकावाा कुपनलिका, चातू असलेले हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या 1996-97	41
3.7	विहिरी सेरीज तातु पाटबंधा-घांची कामे 1996-97	42
3.8	जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधाारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व सिंचणो जाणवे जुन 1997 असेर	44
3.9	विहित धारण जमिनीच्या संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलितासाठीील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओळीतासाठीील निव्वळ क्षेत्र व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या	47
3.10	कृषिविषयक अवजारे : कृषिमणना 1992	50
3.11	हुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 1996-97	51
3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासुसार कठिण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती वर्ष 1996-97.	52
4 पशुसंवर्धन, वन व मत्स्य व्यवसाय		
4.1	तहसीलवार पशुधन 1992 च्या पशुमणनेप्रमाणे	54
4.2	जिल्ह्यातील पशुवैधकीय संस्थांची तातुकावाा संख्या 1996-97	61
4.3	सोळाच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या 1996-97	63
4.3-A	विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1996-97	64
4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधशुळे आणि प्रत्येक पशुवधशुळात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या 196-97	65
4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र 196-97	66
4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व माण्य वन उत्पादने 1996-97	67
4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय वर्ष 1996-97	68
5 उद्योग व रवानिजे		
5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	69
5.2	चातू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	75
5.3	कामगारा दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण	77
5.4	उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी	79
5.5	उद्योग विनीमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1997	80
5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1996-97	82
5.7	कर्मचारी मणना कर्मचारांच्याची संख्या वर्ष 1996	83
5.8	निरनिराच्छा उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 1997 ला संपल्या-घा वर्षाकरिता)	84
5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च 1997 असेर	85
5.10	विजेचा वापर 1996-97 चा वर्षाकरिता	87

आर्थिक गणना 1998 प्रमाणे		
5.11	कृषि व बिगार कृषि उद्योग	90
5.12	प्रमुख उद्योगमटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम काणा-घा कामगांची संख्या	92
5.13	महत्वाच्या उद्योगमटांनुसार कृषि व बिगारकृषि आस्थापनांची संख्या	91
5.14	महत्वाच्या उद्योगमटांनुसार कृषि व बिगारकृषि आस्थापनातील कामगांची संख्या	92
5.15	बिगार कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगमट एकत्र)	93
5.16	उद्योगमटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व तोजगा घांची संख्या	94
5.17 A	वस्तु निर्माण व दुरुस्ती सेवा घा मटातील स्वकार्यात उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	95
5.17 B	वस्तु निर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योगमटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	96
5.18 A	पाऊक व किरकोळ व्यापारांमधील स्वकार्यात उद्योगांची संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	97
5.18 B	पाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योगमटांतील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	98
5.19 A	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यात उद्योगांची संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	99
5.19 B	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	100
5.20 A	सर्व उद्योगमट मिळून एकत्र स्वकार्यात उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	101
5.20 B	सर्व उद्योगमट मिळून एकत्र उद्योगमटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम काणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान मटानुसार संख्या	102
6.1	सहकार	
6.1	जिल्हातील विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	103
6.2	जिल्हातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती	104
6.3	जिल्हातील सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षण वर्गप्रमाणे वर्गवारी	105
6.4	जिल्हातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य	106
6.5	जिल्हातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	107
6.6	जिल्हातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	110
6.7	जिल्हातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य	113
6.8	जिल्हातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	116
6.9	जिल्हातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	*
6.10	जिल्हातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	117
6.11	जिल्हातील बिगार कृषि सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	118

3.5	निर्निराकृष्टता पिकासंज्ञातील ओलिताचे क्षेत्र 1994-95 व 1995-96	36
3.6-A	तांदूळकावाऱा सिंचन विहिरी व इतर विहिरींची संख्या 1994-95 व 1995-96	42
3.6-B	तांदूळकावाऱा कुंपनतिका, चांदू असलेले हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या 1996-97	41
3.7	विहिरी सेरीज लघु पाटबंधा-घांती कामे 1996-97	42
3.8	जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे जुल 1997 असे	44
3.9	बिहित धारण जमिनीच्या संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलितासंज्ञातील असलेली बहित धारण जमीन आणि ओलितासंज्ञातील निव्वळ क्षेत्र व प्रकाशानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार बहित धारण जमिनीची संख्या	47
3.10	कृषिविषयक अवजारे : कृषिमणना 1997	52
3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सहन परिस्थितीची माहिती 1996-97	51
3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहाऱास कठिण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती वर्ष 1996-97.	52

4.1 पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय

4.1	तहसीलवार पशुधन 1992 च्या पशुमणनेप्रमाणे	54
4.2	जिल्ह्यातील पशुवैधकीय संस्थांची तांदूळकावाऱा संख्या 1996-97	61
4.3	गोमांछा प्रकाशानुसार पशुंच्या मृत्युंची संख्या 1996-97	63
4.3-A	विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1996-97	64
4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या 196-97	65
4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र 196-97	66
4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व माण वन उत्पादने 1996-97	67
4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय वर्ष 1996-97	68

5. उद्योग व खनिजे

5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सासरी संख्या	69
5.2	चांदू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	75
5.3	कारगारांच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण	77
5.4	उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची अकडेवारी	79
5.5	उद्योग विनीमय केंद्रातील अकडेवारी वर्ष 1997	98
5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1996-97	82
5.7	कर्मचारी मणना कर्मचा-घांती संख्या वर्ष 1996	83
5.8	निर्निराकृष्टता उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 1997 ला संपल्या-घा वर्षाकरिता)	84
5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च 1997 असे	85
5.10	विजेचा वापर 1996-97 चा वर्षाकरिता	87

1	2	3
	आर्थिक मण्यना 1998 प्रमाणे	
5.11	कृषि व बिगा कृषि उद्योग	98
5.12	प्रमुख उद्योगमटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम कारणा-घा कामगारांची संख्या	98
5.13	महत्वाच्या उद्योगमटानुसार कृषि व बिगाकृषि आस्थापनांची संख्या	91
5.14	महत्वाच्या उद्योगमटानुसार कृषि व बिगाकृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या	92
5.15	बिगा कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगमट एकत्र)	93
5.16	उद्योगमटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व राजगार घांची संख्या	94
5.17 A	वस्तु निर्माण व दुरुस्ती सेवा घा मटालील स्वकार्यात उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	95
5.17 B	वस्तु निर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योगमटालील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	96
5.18 A	घाऊक व किरकोळ व्यापारांमधील स्वकार्यात उद्योगांची संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	97
5.18 B	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योगमटालील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	98
5.19 A	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यात उद्योगांची संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	99
5.19 B	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	100
5.20 A	सर्व उद्योगमट मिळून एकत्र स्वकार्यात उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	101
5.20 B	सर्व उद्योगमट मिळून एकत्र उद्योगमटालील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम कारणा-घा कर्मचा-घांची अकारमान मटानुसार संख्या	102
6.1	सहकार	
6.1	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	103
6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती	104
6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	105
6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य	106
6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	107
6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	110
6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य	113
6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	116
6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	*
6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	117
6.11	जिल्ह्यातील बिगा कृषि सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	118

6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक मरण संस्थांचे कार्य	119
6.13	जिल्हातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	122
6.14	उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल	123
6.15	जिल्हातील नियंत्रित बाजार पेठांची माहिती 31/3/97 अखेर	124
6.16	जिल्हातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	129
7.73	वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
7.1	सार्वजनिक व अर्धसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती (1986-97)	130
7.2	नांदणी कलेरुपा जन्म-मृत्यूची संख्या 1995	131
7.3	विविध कारणांनुसार मृत्यूची संख्या 1995	133
7.4	मातांचा बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी	134
7.5	जिल्हातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या 1996-97	135
7.81	शिक्षण	
8.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावारा साक्षरता	136
8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची संख्या	137
8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	138
8.4	इता प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती	140
8.5	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मुफ्त शिक्षणाची सवलत	141
8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	142
8.7	जिल्हातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) तांत्रिक शाळा (8 वी ते 12 वी)	143
8.8	जिल्हातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	143
8.9	जिल्हातील शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था	144
7.91	परिवहन, दळणवळण व वाहतूक	
9.1-9	रेल्वे मार्गांची लांबी	145
9.1-8	रेल्वे स्थानकांची तालुकावारा पादी	146
9.2	प्रकार व पृष्ठभागांनुसार स्त्रांची लांबी	147
9.3	बायसत असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या	148
9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक अकडेवारी	149
9.5	महत्वाच्या स्तथावरील वाहतूक गणना- 199	150
9.6	पोस्ट, तारासत, दुरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच यांची अकडेवारी	154
7.101	स्थानिक संस्था	
10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	155
10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	156
10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबबारा उत्पन्न व खर्च	159
10.4	महानगरपालिका, कटकमंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	161

1	2	3
	11.11. वार्षिक योजना	
11.1	विविध विकास शीर्षकाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	163
11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने	165
11.3	संजमात हमी योजनेबाबतची माहिती	173
11.4	संजमात हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील संजमात खर्च	174
11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या साधी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना	175
11.6	अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	177
11.7	तातुकाबाबत सांघनिक स्तरांचे वाटप	179
11.8	सासरा कारखान्यांची आकडेवारी	180
11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या	181
11.10	अवर्ष्यप्रबन्ध कार्यक्रमाची प्रगती दर्शविणारा तक्ता	181
11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तातुद व खर्च	183
11.12	बीस कलमी कार्यक्रम	185
11.13	विशेष घटक योजना	186
11.14 A	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदारसंघ)	187
11.14 B	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदारसंघ)	188
11.14 C	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद मतदारसंघ)	189
	11.21. किंमती व निर्देशांक	
12.1	जिल्ह्यातील निवडक शेतीमालाच्या सासरी घाऊक किंमती	190
12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तुच्या मासिक सासरी किंमती	191
12.3	कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	198
	13.1. पोलीस, मुन्हे आणि कारागृहे	
13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी, कर्मचा-यांचे एकूण संख्या	199
13.2	मुन्हेसंबंधी आकडेवारी	200
13.3	तुरुंगात दाखल केलेले मुन्हेगार	201
13.4	तुरुंगात दाखल झालेल्या मुन्हेगारांचे बघागटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	203
13.5	दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे	204
	14. खेती, संपुक्त भांडवली संस्था व विमापत्रे	
14.1	जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, बर्गीकृत बँकाची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे	205
14.2	जिल्ह्यातील 31 मार्च 1997 रोजी चालू असलेल्या संपुक्त भांडवली संस्था	206
14.3	उत्तविलेले विमापत्रांची संख्या व विमाची रक्कम	206

1	2	3
15	संकीर्ण	
15.1	जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी	207
15.2	जिल्ह्यातील गोंय केलेली अल्पवयत मुतवपुत्र व सातेदारांची संख्या	208
15.3	तहसील निहाय गोंय केलेली जमीन महसूल	209
15.4	सुदधानालय आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आणि निघतकारिके	210
15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर	212
15.6	मगणी व वसुल केलेले धान्य	212
15.7	जिल्ह्यातील 1996 मधील लोकसभा व 1995 मधील विधान सभा निवडणूक परा संबंधी आकडेवारी.	213
15.8	जिल्ह्यातील 31 मार्च 1997 ची अधिकारी व प्रवासी प्रांच्यासाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तातुकानिहा घादी.	215
15.9	जिल्ह्यातील निवडक निर्देशांकाचे काल	218

टिप :- * = तक्त्यातील माहिती निरंक आहे.

भाग - I

आर्थिक समालोचन

दुष्टिक्षेपात जिल्हा

आणि

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

1996-97

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

जिल्हा :- नांदेड

क्र.सं.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
एक)	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक रचना			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	18.15 ते 19.55	16.4 ते 22.1
	2) पूर्व अक्षांश	अंश	77.7 ते 78.15	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान 1996			
	तापमान			
	1) किमान	डि.ग्री सेल्सीअस	12.1 (1995)	4.8
	2) कमाल	डि.ग्री सेल्सीअस	40.2 (1995)	47.1
	3) पर्जन्य	मि.मि.	923	1035.16
	क) प्रशासकीय विभाग 96-97			
	1) तहसिल	संख्या	9	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	9	317
	3) टंचाईग्रस्त तालूके	संख्या	3	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	8	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	13	336
	6) गावे (एकूणा)	संख्या	1598	43864
	1) निर्जन	संख्या	65	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1515	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	10528	307713
दोन)	प्रशासकीय संस्था 96-97			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	8	317
	2) महानगरपालिका	संख्या	0	13
	3) नगरपरिषदा	संख्या	13	232
	4) कटक मंडळे	संख्या	0	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	1307	27620
			31/12/97	31/12/94
	6) पोलीस ठाणे	संख्या	34	1751
	7) पोलीस औट पोस्ट	संख्या	22	731
तीन)	लोकसंख्या 1991			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	हजारात	1824	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	हजारात	506	30541
	3) एकूण लोकसंख्या	हजारात	2338	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	हजारात	423	8758

पूढे पाख

1	2	3	4	5
53	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोक संख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.15	11.89
63	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	हजारात	276	7318
71	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	11.94	9.27
81	पुरुष	हजारात	1198	40926
91	स्त्रिया	हजारात	1132	38112
103	स्त्रि पुरुष प्रमाण	1 हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	946	934
113	जनता	दर चौ.कि.मी.क्षेत्रातील लोकसंख्या	222	257
12) साक्षरतेचे प्रमाण 1991				
1	एकूण	टक्केवारी	48.17	64.97
2	पुरुष	टक्केवारी	68.37	76.6
3	स्त्रिया	टक्केवारी	38.95	52.3
4	राज्यामध्ये जिल्हा-पांचा क्रमांक	संख्या	19	8
चा	कृषी (असाईन)		1995-96	1996-97
11	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	1839	18758
21	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवार	हजार हेक्टर	86	5274
31	शेततीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
अ)	बिगर शेतती वापर- साक्षालील जमीन	हजार हेक्टर	23	1249
ब)	पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	26	1711
क)	एकूण (अ व ब)		49	2968
41	पडीक जमीनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
11	कायम सुरोचण आणि इतर	हजार हेक्टर	37	1357
21	झाडे झड्डासाक्षालील जमीन	हजार हेक्टर	7	226
31	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	33	891

	2	3	4	5
51	<u>पडक जमीन</u>			
11	चाखू पड	हजार हेक्टर	50	1049
21	इतर पड	हजार हेक्टर	17	1126
61	<u>पिकाखालील क्षेत्र</u>			
11	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	750	17876
21	हुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	41	3786
31	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	791	21662
71	<u>ओलीत क्षेत्र</u>			
11	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	40	2549
21	एकूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	60	3338
83	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	430	13793
91	<u>विहित धारण जमीन अंतीम (1990-91)</u>			
11	2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	173	6003
21	2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	644	3297
31	10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	7	170
100	<u>जमीन महसूल वसूली</u>	लाख रुपये	16	10996
111	<u>जिल्हा परिषद उपकरा</u>	हजार रुपये		
121	<u>पंचायत समिती उपकरा</u>	हजार रुपये	7022	उ.ना.
पाय	<u>पशुसंवर्धनापधुमणना 19923</u>		स्थापी	अंतिम
11	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	1452	36393
21	गाई व बैल	संख्या हजारात	711	17441
31	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	237	5447
41	मैदघा	संख्या हजारात)	47	
51	शेंदघा	संख्या हजारात)	369	13015
61	कौबडघा व बंदके	संख्या हजारात	428	32187
सहा	<u>सहकार 1996-973</u>			
11	सहकारी संस्था	संख्या	3608	136785
21	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	855	20104
31	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	374	8930
41	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	885	20145
51	प्राथमिक कृषि पत-संस्थानी दिलेली कर्जे	रु.कोटी	41	1661
सात	<u>जलसिंचन 1996-97 च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र</u>		जून 97	1996-97
11	मोठे प्रकल्प	संख्या	4	33

1	2	3	4	5
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	10	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	264	उ.ना.
	3) लघुप्रकल्प (राज्य क्षेत्र)	संख्या	65	1700
	लाभक्षेत्र	हजार "000"	25	उ.ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	32	1392
आठ	<u>उद्योग (1996 असेरा)</u>			
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	368	32152
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	292	27668
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या	संख्या	3	182
	4) सहकारी साखर कारखान्या- तेल उत्पादन 1996-97	हजार मॅ.टन	58	3364
	5) सुत गिरण्यांची संख्या 1996-97	संख्या	5	226
नऊ	<u>विज दि.31.3.97 असेरा</u>			
	1) विज पुरवठा केलेली शहरे व सेडी	संख्या	1593	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1598	उ.ना.
	3) विद्युत पुरवठा केलेले पंपसंच (मार्च 97 असेरा)	संख्या हजारात	60	2892
	4) बसविण्यांत आलेली गांवांस मॅस संधत्रे	संख्या	2715	उ.ना.
दहा	<u>सार्वजनिक आरोग्य 1996-97</u>			
	1) रुग्णालये	संख्या	14	741
	2) दवाखाने	संख्या	60	1423 *
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	61	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	11	161
अकरा	<u>शिक्षण</u>		1995-96	1996-97
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2222	63230
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	423	11972
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	10	304
	4) प्रत्येक शिक्षकामार्गे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	44	39
बारा	<u>माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सह</u>			
	1) द्व्यम शाळा	संख्या	352	14872
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	194	7947
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	5	237पुढे चालू/-

1	2	3	4	5
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्य- मिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	37	34
तेरा	<u>उच्च शिक्षण</u>			
	1) संस्था	संख्या	22	1392
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	41	853
चौदा	<u>अ) प्रौढ शिक्षण 96-97</u>			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	425	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	432	उ.ना.
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		(1996-97)	1995-96
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	12	485
	2) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	5	241
	3) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	7	244
	4) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	1768	79416
	5) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	2	94
	6) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1644	73351
	6) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	2	182
	7) व्यवसाय शिक्षणसंस्थांमाध्य- मिक व उच्च माध्यमिक गट व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	35 2	उ.ना. उ.ना.
पंधरा	<u>परिवहन आणि दळणवळणमार्ग</u> 97 असेल			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	288	5554
	2) स्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	851	26756
	ब) हंगामी	संख्या	उ.ना.	8488
	3) एकूण स्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)	कि.मी.	7653	157394
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	8	2958
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	1279	32359
	6) महत्वाच्या जिल्हा स्त्याची लांबी	कि.मी.	1638	41081
	7) इतर जिल्हा स्त्याची लांबी	कि.मी.	853	41043
	8) ग्रामीण स्त्यांची लांबी	कि.मी.	3891	78134 पुढे च

1	2	3	4	5
सोळा	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	सर्वेक्षण 1982-85	1992-93	अस्थापित
	11 दारिद्र्य रेषेवरील कुटूंबे	संख्या लाखात	8.77	77.65
	21 लाभार्थी	1994-95 वर्षातील		1996-97 वर्षातील
	जुने लाभार्थी	संख्या	8	6987
	नवीन लाभार्थी	संख्या	5285	154831
	एकूण	संख्या	5285	161818
सतरा	सोजगा निधी (1996-97)			
	अ) सोजगा हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	24.72	981.14
	ब) जवाहर सोजगा कार्यक्रम	मनुष्य दिवस लाखात	21.44	455.88
अठरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना		1996-97	1995-96
	आदिवासीकरिता आग्रम शाळा	संख्या	16	731
	विद्यार्थी	संख्या	5895	248298
एकोणीस	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		1996-97	1994-95
	11 मागासवर्गीयांसाठी	संख्या	6	192
	वसतीगृहे			
	21 वसतीगृहात राहणारे	संख्या	518	12797
	विद्यार्थी			
वीस	जिल्हा निधी (1996-97)			
	11 वार्षिक योजनेतील मंजूर	रु.कोटी	57	4979.28
	तारतुद			
	21 अनुशेष भरून काढणेसाठी	रु.कोटी	12	338.86
	तारतुद			
एकवीस	नागरी पुरवठा (1996-97)			
	11 सात भावाची दुकाने	संख्या	1889	42716
	21 पुरविलेला एकूण साठा			
	अ) गहू	हजार टन	182	1818
	ब) तांदूळ	हजार टन	188	858
				38/6/97
	31 शासकीय गोदामे	संख्या	48	848
	41 साठविण्याची क्षमता	मे.टन	उ.ना.	563861

टिप :- 11 उ.ना. = उपलब्ध नाही.

21 * = P.H.C. म्हणून श्रेणीवादीसूचे संस्थेत घट

अध्यास अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.